

Slovenski dom

Stev. 122.

V Ljubljani, torek 30. maja 1939.

Leto IV

Izročitev zastave koroškega junaka, poročnika Malgaja celjskemu polku

V navzočnosti poveljnika IV. armade generala Jurišiča, več generalov naše vojske ter množice ljudstva je zastopstvo koroških borcev izročilo celjskemu polku slovensko zastavo, ki je l. 1919 vodila naše junake na Koroškem

Celje, 29. maja.

Celje je bilo včeraj prizorišče močnega in ganljive slovesnosti. Celjski polk je včeraj praznoval svojo slavo, koroški borci pa so ta dan porabili, da so ob 20letnici bojev za Koroško zemljo in ob 20letnici smrti koroškega junaka poročnika Malgaja izročili celjskemu polku okrvavljeno Malgajevo zastavo kot znamenje, da slovensko ljudstvo od koroške meje polaga z vsem zaupanjem in z vso vero skrb za svojo usodo v roke naše junške vojske.

Pred 20 leti je bilo, ko je poročnik Malgaj zbral v Celju četo slovenskih prostovoljcev in odšel na Koroško, da ohrani in reši našo slovensko zemljo iz rok tujca. Pod slovensko zastavo, ki jo je nosil junak Malgaj, so padli slovenski fantje, kri pa, ki je oškropila zemljo, je dajala vsem moč, da so bili vztrajni do konca, dokler ni prišla pomoč od bratov in z njo svoboda. Celjski polk je zavzel Črno. Po 20 letih so zopet prišli koroški borci v Celje. Ni bilo z njimi ne Malgaja, ne Puncerja, prišli pa so z zastavo, ki jo je Malgaj nosil. Tem koroškim borcem so se pridružili branilci naše severne meje — Maistrovi borci in naša vojska. Lep je bil ta dan za Celje, spomin na vse one žrtve, ki so padle na braniku slovenske domovine, da so prisegle vseh, da bomo hodili po stopinjah, po katerih so stopali koroški junaki, da bomo branili našo zemljo do zadnjega. To je bil pomen proslave 20letnice osvobodilnih bojev zavzetja Črne po celjskem polku.

LKB v Celju je 20letnico osvobodilnih bojev za Črno lepo proslavila. V soboto zvečer je zagorel na Starem gradu kres in ožaril nebo daleč na okoli, pokanje topičev pa je pozdravilo zastopnike krajevne organizacije LKB iz Guštanja z Malgajevo slovensko zastavo, ki so jo hranili 20 let, da jo ob 20letnici zavzetja Črne slovesno izroče celjskemu polku.

Po narodnostnem plebiscitu v Veliki Nemčiji: Koroški Slovenci — še vedno Slovenci

Glasilo naših rojakov v Veliki Nemčiji »Koroški Slovenci« prinaša razmišljanje po zaključenem ljudskem štetju v Nemčiji, v katerem pravi med drugim:

Pred nami leži dolga vrsta pisem. Eno samo vprašanje razbiramo iz njih: »Ali smo še Slovenci.«

Ne moremo odgovorjati posamično in bi svojega odgovora tudi neradi skrivali. Narodnosocialistična misel daje na vprašanja o narodu in narodnosti jasne in enotne odgovore. To tudi ni nikakor čudno, ker je ves narodni socializem zgrajen na temeljih naroda in narodnosti. Kanceler sam razpravlja v svoji knjigi temeljito o tem.

Narodne pripadnosti se ne da poljubno menjavati. Iz zamorca ne morem napraviti Nemca, če ga pričim še tako izborne nemščine. Iz Slovenca ne morem napraviti Kitajca, če bi še tako gladko govoril kitajščino. Kako bi se smejal svet, če bi se po hudomušni domislitvi kako evropsko ljudstvo izjavilo za narodnost afriških črncev.

Narodnost ni tovarniški izdelek, ki se svobodno kupuje ali odklanja.

Narod ni nobeno društvo, iz katerega se po mili volji izstopa in vanj vstopa. Blagor onemu, ki zna poleg materinščine še drug jezik! Več je vreden, lažje se prerine skozi življenje. A zaradi znanja drugega jezika še davno ni zatajil svoje narodnosti. Kakšne narodnosti bi potem bil na primer znanstvenik, ki se je za svoja znanstvena raziskavanja priučil hotentotske ali eskimovščine? Nerazviti otroci ali mutci bi potem morali biti brez narodne pripadnosti, ker ne govorijo nobenega jezika.

Ljudje, ki govorijo samo svoje domače narečje, so lahko najdragocenejši člani svojega naroda. S svojo pridnostjo in značajnostjo lahko izdatno množijo narodni pravi in kulturni zaklad. Zdaleč lahko nakrili jejo človeka s popolnim znanjem pismenega jezika, ki pa je zaradi svojega ničvrednega značaja sramota in izvržek svojega ljudstva. Vsako narečje je v narodu nekaj prvotnega. Pismeni jezik je umetna tvorba, delo učenih ljudi. Narečja pa se držijo domača zemlja, domača kultura, domača zgodovina. Iz narečij se je nastal pismeni jezik kot sad dozorele narodne omike.

Cim pestrejša so narečja kakšnega ljudstva, tem bogatejša je njegova narodna kultura. Kdo bi Kočevcem odkral njihovo nemštvo zaradi njihove prastare kočevske govornice. Ali Švabom, Saksoncem, Alemancem? Nemški narod se sme kvečjemu ponasati s pestrostjo svojih narečij, šeg in navad. Tako more biti tudi slovenski narod samo ponosen na našo zljščino, rožnščino in na narečja v gorah ter po Podjunu.

Kaj ne, to so stare resnice in nam vsem že znane? A prav je, da si jih danes še glasno povemo in še za druge poudarimo! Naj vemo in naj vedo: Še smo Slovenci!

Ob pol 9. zjutraj se je zbralo na Glaziji 380 koroških in Maistrovih borcev, ki so z Malgajevo zastavo na čelu v spremstvu vojaške godbe korakali skozi mesto v opatijsko cerkev k žalni maši za padle tovariše. Žalne službe božje so se udeležili številni zastopniki vojaške, upravne, politične in šolske oblasti, člani Fantovskega odseka s praporom, Sokoli, gasilci in zastopniki drugih organizacij in ustanov.

Po maši je Celje posebno oživilo. V Prešernovi ulici in na Dečkovem trgu se je zbrala velika množica ljudi, ki so pozdravljali vojaške 39. pp., ki so prikorakali po Kralja Petra cesti skozi Prešernovo ulico na Dečkov trg pred kasarno kralja Petra I. Osvoboditelja. Nekaj minut po 9. so prišli v kasarno pred spomenik padlih koroških in Maistrovih borci. Po pozdravu polkovne zastave je zaigrala vojaška godba, takoj nato je prota gospod Bulovan opravil pred spomenikom žalne obrede. Po molitvah je Celjski zvon zapel žalostinko »Oj Doberdoba«. V počastitev padlih je častna četa vojakov oddala tri salve.

28. maj, dan zavzetja Črne, je praznik celjskega polka. Vsako leto je na ta dan v Celju polkovna slava. Letošnja slava je bila še posebno prisrčna in lepa. Pred leti so se slavo udeleževali le odličniki, zadnja leta, zlasti odkar je prišel v Celje generalštabni polkovnik g. Mihajlovič, pa so polkove slave dan vesela za vse Celjane. Danes se je zbralo na Dečkovem trgu nad 2000 ljudi, tako da je bil trg popolnoma zaseden.

Slava se je pričela s prihodom poveljnika 39. pp. polkovnika g. Defarja, ki je ob spremstvu podpolkovnika g. Šrama in adjutanta obhodil vse tri bataljone in čete koroških in Maistrovih borcev. Nato je mestni poveljnik polkovnik Defar pozdravil visoke goste: armadnega generala g. Pantelija Jurišiča, inspektorja pehote diviz. gen. Vladimira Kostiča, inspektorja artilerije div. gen. Teodozija Lukoviča, poveljnika konjenice div. generala Milka Milkoviča, načelnika štaba 4. armade brigadnega generala Antona Lokarja, številne višje častnike, ki so na skušnjah v Celju, in druge. Med odličniki so bili tudi podpredsednik narodne skupščine Mihelčič, okrajni načelnik dr. Zobec, rezervni major in poslanec prof. Bitenc, predsednik celjske mestne občine dr. Vorišič, predsednik upravnega sodišča dr. Likar, predsednik okrožnega sodišča dr. Vidovič s sodniki, upravnik pošte Saveli, načelnik postaje Magajna, davčni kontrolor šek, ravnatelj Mohorjeve tiskarne dr. Kotnik, ravnatelj gimnazije Mravljak, ravnatelj trgovske šole Marinček, zastopniki Fantovskega odseka, Sokola, gasilcev, aerokluba in drugih društev in organizacij. Po igranju godbe so se pričeli obredi. Katoliške je opravil opat g. Jurak, za mohamedance je zmolił vojak, pravoslavne obrede pa je opravil prota g. Bulovan.

Armadni general je v spremstvu poveljnika 39. pp. obhodil čete in koroške borce s pozdravom »Pomozi Bog vojnici«. Po Dečkovem

trgu je v pozdrav generalu zavaloval en sam mogočen klic »Bog ti pomogo«.

Slavnostni govor je imel poveljnik 39. pp. polkovnik Defar. Po pozdravu vojakov in borcev je govoril o pomenu slavlja ob 20letnici zavzetja Črne za celjski polk. Celjski polk je ponosen na svoje borce, ponosen na prostovoljce, ki so nam ohranili našo zemljo. V jedrnatih besedah je govoril o zgodovinskih dneh konca leta 1918 in v začetku leta 1919, ko je celjski polk toliko storil za osvobodjenje severnih krajev. Pred 20 leti je šel celjski polk, ko je zavzel Črno, čez planine in Dravo na Gosposvetko polje in prišel do kamna, kjer so Slovenci ustoličevali svoje kneze in vladarje. Nato se je spomnil imenoma vseh žrtve, ki so padle tam in katerih kri je močila koroško zemljo. Na koncu svojega krasnega govora, ki je vse prevzel in ganil, je pozval vojaške, da so vzklili »Živel kralj Peter II.« Vzkliku vojakov so se pridružile viharne manifestacije občinstva. Nato je zaigrala vojaška godba državno himno.

Veljičino današnje polkovne slave in proslave 20letnice zavzetja Črne pa je povzdignila izročitev Malgajeve zastave celjskemu polku. Ta dogodek bo ostal vsem Celjanom v neizbrisnem spominu. Trije bratanci Kotnikovi iz Guštanja so obhodili z zgodovinsko slovensko zastavo polk in borce, nato pa stopili pred poveljnika gosp. Defarja. Z lepimi in ganljivimi besedami je izročil gosp. Rajko Kotnik iz Guštanja g. Defarju Malgajevo zastavo, okrašeno z rožmarinom in šopkom nageljnov, ter dejal: »Sveta nam je bila ta zastava, pod katero smo se borili, sveta predvsem zato, ker je poškropljena s krvjo naših bratov. In ko jo izročam celjskemu polku, želim, da bi bila ta zastava, pod katero so šli v boj Malgaj, Puncer in drugi, sveta vsem, da bi jim bila vodnica tudi v bodoče«.

Polkovnik g. Defar je imel po izročitvi zastave nagovor na borce. Obljubil je, da bo prišla njihova zastava na častno mesto poleg polkovne zastave, tako da jo bodo nosili in se je oklepali vsi naši rodovi in se spominjali predhodnikov — junakov — borcev.

Po končani proslavi se je razvil ob Glaziji mimohod vojske, ki je pred armadnim generalom Pantelijem Jurišičem defilirala. Udeležil se ga je celjski polk z rezervisti, koroškimi in Maistrovimi borci. Po mimohodu je bil v Oficirskem domu in na dvorišču kasarne prirejen prigrizek. Kasarna je bila vsa v zelenju. Pred vzhodom v vojašnico sta stala poleg stražnikov vojakov dva fanta v koroški narodni noši s puškama — kot častna straža.

Včerajšnje pomembno slavlje v Celju je pokazalo, da slovensko ljudstvo in naša vojska stojita kot en moč zvesta domovini in velikim junaškim vzorom iz preteklosti.

Posledice sporazuma med Anglijo, Francijo in Rusijo:

Nemčija odpovedala pogodbe z vsemi državami angleške obrambne zveze

London, 29. maja. Vsi londonski listi z velikim upanjem pišejo o angleško-ruskim pogajanjih za sklenitev obrambne zveze in napovedujejo v najkrajšem času sporazum.

»Times« piše: Ako bo šlo vse gladko, bosta istočasno podpisana dva mednarodna sporazuma: Francosko-britansko-sovjetski in francosko-turški. Težave, ki so se namreč pojavile zaradi vprašanja Sandžaka, so sedaj odstranjene. Manchester Guardian je prepričan, da bo po sklenitvi teh sporazumov prišlo do tesnega sodelovanja s Sovjetsko Rusijo.

Napovedi angleškega tiska o vsebini sporazuma so naslednje:

Anglija, Francija in Sovjetska Rusija se bodo s tem sporazumom obvezale, da bodo ob napadu na katerokoli od njih avtomatično odgovorile s skupno vojaško akcijo proti napadcu. Vse tri bo-

do nastopile složno, če bi se katerakoli od njih zapletla v spopad zaradi tega, ker bi morala izpolniti poročila, ki jih je dala drugim državam v Evropi. Če bi bila napadena katere evropska država, ki se nanjo skupna ali posamična poročila teh držav ne nanašajo, se bodo Anglija, Francija in Rusija posvetovale glede skupne vojaške pomoči tej napadeni državi, če bo zahtevala pomoč in če bo pripravljena tudi sama braniti se.

Berlin, 29. maja. V nemških vodilnih političnih krogih prevladuje mnenje, da Nemčija in Italija ne bosta molče sprejeli angleško-francoske ruske zveze. Verjetno je, da bo Nemčija odpovedala svoje pogodbe in sporazume z vsemi državami, ki so se pridružile angleški obrambni fronti, češ, da so ti sporazumi zdaj brez smisla in brez vrednosti. Italija in Nemčija bosta tudi ojačala svoja prizadevanja, da bi Japonsko pritegnili v svojo vojaško zvezo.

Novice iz naše notranje politike

Belgrad, 29. maja. b. Binkoštni prazniki so v prestolnici pa tudi drugod po državi potekali v največjem miru in redu. V Belgradu je imelo več društev in ustanov krstne slave. Med najlepšimi je bila slava orožniškega poveljstva. Častno število povabljenih gostov je sprejemale domači orožniški poveljnik, brigadni general Milutin Stefanović. Kakor vsako leto, so bile tudi letos razdeljene nagrade orožnikom, ki so se posebno izkazali pri vestnem opravljanju službe. Med nagrajenimi je tudi več Slovencev.

V Belgradu važnejših političnih dogodkov ni bilo. Skoraj vsi člani vlade se mude izven prestolnice. Večina ministrov je odpotovala v soboto zvečer s predsednikom vlade Cvetkovičem v Skopje, kjer je bil na binkoštno nedeljo občni zbor banovinskega odbora JRZ za vardarsko banovino. Od ministrov so se odpeljali v Skopje še poštni minister Altiparmakovič, gradbeni minister dr. Krek, minister za gozdove in rudnike Pantič, kmetijski

minister inž. Bešlič ter predsednik poslanske zbornice Simonovič.

Občni zbor je bil v prostorih stranke ob navzočnosti zastopnikov vseh 45 okrajnih strankinih odborov. Vodil ga je poštni minister Altiparmakovič. Po daljši razpravi o vseh vprašanjih, ki zadevajo stranko in njeno organizacijo, so sledile volitve novega odbora. Z vzklikom je izvoljen za predsednika banovinskega odbora JRZ predsednik vlade Dragiša Cvetkovič. Za podpredsednike so bili izvoljeni poštni minister Altiparmakovič, dr. Kosta Čohadžić, Todor Zivković, Dušan Antonijević, Svetozar Stajić, Stojan Dimitrijević, Dionizij Prodanović in Milorad Dragović. Za delegate v glavnem odboru stranke minister Jovan Altiparmakovič, Zivko Popović, Mihajlo Kalamitijević in Corbevič Mastar.

Po izvolitvi novega banovinskega odbora je prišel na občni zbor predsednik vlade Dragiša Cvetkovič, novi predsednik odbora za vardarsko

Vladna zmaga pri madžarskih volitvah

Budimpešta, 29. maja. b. Včeraj so bile po vsej državi državnozborske volitve. Čeprav se ni znan končni izid, vendar se iz dosedanjih številk more sklepati, da bo po vsej državi zmagala vladna stranka. Sodeč po rezultatih, ki so doslej znani, sklepajo, da bo vlada zmagala tudi v onih okrajih, odkoder doslej še ni poročil. Od 280 članov parlamenta jih je pri včerajšnjih volitvah 107 dobila vlada. v 54 volilnih okrožjih bo izid volitev znan pozneje. Splošno pričakujejo, da jih bo od teh 54 kandidatov dobila vladna stranka 47, ostalih 7 pa da bo razdeljenih takole: krščansko-socialna stranka, ki podpira vlado, 2. narodna fronta 2, desno krilo radikalov 2 in madžarski fašisti 1.

Slovesnosti fašistovskega ženstva v Rimu

Rim, 29. maja. V Rimu so včeraj bile za 20letnico fašizma velike slovesnosti fašistovskega ženstva, pri katerih se je zbralo okrog 70.000 žena in deklet iz vse Italije. 15.000 zastopnic ženstva je včeraj dopoldne korakalo po cesti Imperia pred Mussolinijem in najvišjimi dostojanstveniki. — V sprevodu so šle ženske vseh stanov iz vse Italije in iz vzhodne Afrike. Po sprevodu se je 30.000 žensk zbralo na Beneškem trgu, kjer jih je nagovoril z balkona beneške palače Mussolini ter se jim zahvalil za delo in pomoč, katero nudijo fašistovski Italiji. Popoldne so bile na Mussolinijevem stadionu velike športne prireditve ženske fašistovske mladine. To je bila glede števila največja manifestacija organiziranega ženstva, kar pomeni zgodovina.

Odstop kolonij Italiji in Nemčiji — ali vojna

Rim, 29. maja. V listu »Giornale d'Italia« odgovarja vodilni italijanski časnikar Virginio Gayda govoru, ki ga je imel včeraj predsednik francoske vlade v članku pravi, da angleško-francosko obkrožanje Italije in Nemčije sili na vojno. Anglija in Francija s propagando potvarjata značaj italijanskih ter nemških zahtev. Italijansko-nemška politika ne teži za samovlado, marveč hoče prevrniti samovlado, ki jo je za korist Anglije in Francije ustvarila mirovna pogodba v Versaillesu. Italija in Nemčija nujno potrebujejo novega prostora, zaradi katerega se obračata proti tistim, ki imajo zemlje preveč. Če Francija in Anglija zavrne sodelovanje z Italijo in Nemčijo, kaže, da sta se odločili za vojno, ki bi utegnili biti usodni. Francija in Anglija bi imeli torej rajši vojno, kakor da bi odstopili nekaj tisoč kvadratnih kilometrov kolonialne zemlje, ki je neobljudena in neobdelana.

Carinska zveza med Albanijo in Italijo je včeraj začela uradno veljati.

Zunanji minister prof. Ciano je sprejel včeraj angleškega veleposlanika v Rimu Percy Lorraina in se z njim dal časa razgovarjal. Pričakujejo, da bo v kratkem prišlo do ponovnega sestanka med njima. O čem sta se na včerajšnjem sestanku razgovarjala, ne povedo ničesar.

Do hudih bojev je prišlo med Japonci in Mongoli na mandžurski meji. Na mongolski strani je sodelovalo tudi 100 letal ruskega porekla.

Japonske vojne ladje so ustavile neki nemški parnik, ki je vozil v Kanton ter ga preiskale, če ne vozi morda orožja za Kitajce, katerim Nemčija še vedno prodaja vojni material. Nemški konzul v Sanghaju je zaradi tega protestiral pri japonskih oblasteh.

Sovjetski tisk uradno zavrača vesti angleškega tiska, da bi bilo preteklo teden v Moskvo dopotovalo na skrivaj nemško gospodarsko odposlanstvo, ki naj bi bilo preprečilo sklep sporazuma med Anglijo in Rusijo.

Slava Triglavskega polka

Ljubljana, 29. maja.

Na binkoštno nedeljo je slavil 40. pehotni polk »Triglavski« svojo slavo. Ta pehotni polk slavi letos 20letnico svojega obstoja, ki je prav ta dan leta 1919 pri Koljah na Koroškem ob priliki koroške ofenzive premagal nasprotnike.

Slava je bila ob pol 11 v prostorih vojašnice na Poljanski cesti. Udeležilo se je veliko številno odličnikov in občinstva. Tako so prišli divizijski general Dragoljub Stefanović z brigadnim generalom Dodičem, zastopnik g. bana dr. Ratej, zastopnik ljubljanskega škofa gosp. kanonik dr. Klinar, zastopnik ljubljanskega župana občinski sv. Lukič, zastopnik predsednika apelacijskega sodišča s. a. s. Strasser, zastopniki rektorja in univerze gg. dekan dr. Snoj ter univ. prof. dr. Korošec in dr. Tomšič ter zastopniki vseh rodoljubnih organizacij, kakor koroških borcev, prostovoljcev, rezervnih častnikov itd. itd. Slovenske častnike je zastopal predsednik g. Virant.

Slovesnost se je pričela z igranjem vojaške godbe, ki jo je vodil kapelnik g. Herzog. Cerkevne obrede so opravili za katoličane kurat g. Maratič, za pravoslavne vojaški svetnik g. Nikolič in za muslimane imam Halil Imanović.

Sledil je nato kratek defile tega pehotnega polka pred odličniki, ki je pokazal njegovo strumno organizacijo, hkrati pa tudi pripravljenost naše vojske, ki je zares na višini.

Po defileju so bili odličniki in vojaški častniki vred gostoljubno pogosteni, popoldne pa so imeli vojaški še posebno veselico na dvorišču vojašnice.

banovino. Predsednik vlade se je toplo zahvalil za izvolitev, nato pa imel daljši govor o političnem položaju. V njem je poudaril tudi veliko skrb, ki jo vlada poseveča južnim krajem. Občni zbor je bil nato končan.

Po kosilu je predsednik vlade spet sprejemal zastopstva. Najprej je sprejel deputacijo delavcev ter se z njo dal časa razgovarjal in se podrobno zanimal za vse težave, s katerimi se mora danes boriti delavski stan.

Lep kmečki tabor v št. Juriju ob južni žel.

Celje, 29. maja.

V št. Jurju ob južni železnici je bil večeraj in danes kmečki tabor, ki se je razvil v veliko manifestacijo za državo, za njenega vladarja in za pravice slovenskega kmeta. Današnji prireditev se je udeležilo do 2000 ljudi. Sredi je bila krstna predstava igre »Mlinarjev Janez« — iz kmečke zgodovine za časa celjskih grofov. Pri njej je nastopilo čez 80 igrancev.

Današnja slavnost se je začela s sprevedom, v katerem je šlo nad 500 ljudi z vodstvom slovenske Kmečke zveze na čelu. Ob 10. je bil sprejem bana dr. Natlačenca in podpredsednika skupščine g. Mihelčiča, ki sta botrovala novemu praporu mladinske Kmečke zveze v št. Jurju. Ob sprejemu, pri katerem je v imenu prebivalstva pozdravil bana domači župan Golobranc, je prišlo do navdušenih manifestacij. Po maši, pri kateri je imel govor šentjurčan g. Zliser, je kanonik Mikuš blagoslovil

prapor, katerega sta ga. Natlačenca in podpredsednik skupščine Mihelčič izročila zastavonoši. Zatem je bilo zborovanje, s katerega so poslali pozdrave kralju Petru II., knezu namestniku Pavlu in dr. Korošcu, nakar je godba zaigrala državno himno, ki jo je pelo vse ljudstvo. Brzjavne pozdrave so poslali naš voditelj dr. Korošec, ministra dr. Krek in Snoj. Višek zborovanja je bil govor bana dr. Natlačenca, ki je poudaril, da je v mladini bodočnost slovenskega naroda. Dobri fantje in dobra dekleta od danes bodo dobri očeti, dobre matere, dobri gospodarji in gospodinjice, jutri, starši dobrih slovenskih sinov in hčera. Našo kmečko mladino naj vodi geslo: vera v Boga, ljubezen do bližnjega ter zvestoba kralju in močni Jugoslaviji.

Govor je bil deležen velikega odobravanja. Za banom so spregovorili se predsednik Kmečke zveze poslanec Brodar, predsednik mladinske Kmečke zveze Puš in predsednik okrajne Kmečke zveze g. Turašek.

Ljubljana čez binkošne praznike

Letos tisti, ki so se že veselili veselega binkošnega izleta, niso imeli sreče. Ostali so ogozljani za svoje upanje in pričakovanje. Ze v petek se je vreme po kratkotrajni razjasnitvi začelo naglo priditi. Čez noč je nekoliko porosil dež, sobotno jutro je bilo dokaj černo, dan pa se ni bil videti tako brezupno oblačen. Od časa do časa je posijalo celo sonce, in oblačne grmade so se tudi začele okrog poldneva raznikati. Popoldne okrog treh se je nebo že kar lepo ujasnilo, kazalo je, da je bil ves strah za dobro vreme odveč. Tudi noč je bila prav čedna in tišinske mešanice, ki so se odpravili na izlet v upanju, da bodo deležni lepih binkošnih praznikov. Toda ob osmih zjutraj so se spet pripodili oblaki od vseh strani; naglo so se zgrnili in ni trajalo dolgo, pa je bil ves nebesni svod zagružen. Nekaj časa je še bilo mirno, pa ne več dolgo. Ze okrog devetih popoldne je pričelo deževati, sprva prav počasi, potem pa vedno močnejše, tako da se je nazadnje pohlveni spomladanski dež spremenil kar v pošten naliv, ki se je rahlimi in kratkimi presledki držal kar vso nedeljo. Izletniki, ki so bili trdno namenjeni, da bodo oba dneva, nedeljo in ponedeljek ostali v prirodi, so se morali zateči pod streho in preživeti dan za mizo v bolj ali manj prijetni družini. Kdor si je upal na plano, pa se je moral že kmalu vrniti do kože premočen. Se najbolje so upraviteli tisti, ki so tokrat ostali v mestu in z gotovostjo računali na slabo vreme za praznike. Prav nič se jim ni bilo treba jeziti nad dežjem, nič jim ni bilo treba prežati na vedro trenutke in bežati z največjo naglico proti kolodvoru. Lepo v mestu so ostali in si preganjali dolgačas kakor se ga ob takih prilikah pač že preganja. Malo so stopili v vas k prijateljem in znancem, se ogledali v prijateljski družini, morda zaigrali nekaj partij dominica ali šaha ali pa so vrgli karte — to najboljše zabavo za deževne dni. Ko so se naveličali, so šli ali v gledališče, ali v kino ali pa v kavarno in prebili dan preden so se dobro zavedali, da je že v kraju. Čas jim je tudi v mestu dokaj naglo minul. Nedelja je bila v kraju in ponedeljek je dosegel večer na isti način kakor prejšnji dan nedelja. Binkošni prazniki so bili letos kar se tiče vremena, skazani, sicer pa se je imel marsikdo prav dobro, tako da je pozabil na vreme in se počutil prav imenitno.

Naval na glavnem kolodvoru

Na Glavnem kolodvoru je bil v soboto pri vseh popoldanskih vlakih prav neverjeten naval. Človek je moral po pol ure, pa tudi po več čakati, če si je hotel kupiti karto. Marsikdo pa je sploh zamudil vlak in je moral odpotovati šele z naslednjim. Tokrat je šlo izredno veliko ljudi na deželo. Priporočiti bi bilo treba železniški direkciji, naj ob takih prilikah uredi prodajo kart vsaj tako, da ne bo neznosne gneče in da se ljudje ne bodo upravičeno jezili, da so zamudili vlak zgolj zato, ker so morali predolgo čakati, da so dobili karto.

Binkošti — praznik birmancev

Tudi letos je bilo na ljubljanskih cestah videti mnogo birmancev, ki so prihajali iz ljubljanske stolnice ali pa se v spremstvu svojih botrov in botrice šele odpravljali vanjo. Z dežele, iz bližnje okolice so se pripeljali na slavnostno okrašenih kolesjih, mestni otroci so se vozili z avtomobili, revnejši pa so hodili kar peš. Tudi njim je slabo, deževno vreme v precejšnji meri pokvarilo nedolžno veselje, da se niso mogli dovolj postaviti s svojimi čednimi novimi oblekami, ampak so morali kar se le da hitro hiteti pod streho. Mladega drobiža sicer letos ni bilo videti na cestah toliko kakor druga leta, ker so se botri in botrice podivžali, da bi v družinah preživeli dan!

Deževno vreme je imelo za posledico, da ni vladalo med birmanci in birmankami ono otroško veselo razpoloženje, ki ga človek opazuje pri birmah ob lepem vremenu. Prav slaba je predla birmancev in birmankam, ko so v nedeljo ob najhujšem naliivu popoldne prihajali v stolnico. V nedeljo je bila najprej ob 9 pontifikalna sv. maša, ki jo je opravil škof dr. Gregorij Rožman. Po maši od 10 do 13 je sledila birma. Popoldne je prešlo zakrament sv. birme 1.649 birmancev in birmank,

popoldne, ko je birma trajala dobro poldrugo uro, pa 619. Danes v ponedeljek je birma trajala dobro uro in je birmo prejelo 285 dečkov in deklic, torej celotno je bilo pri birmi 2.563 oseb.

Prav zanimivo je, da so letos botri in botrice segali pri nakupu birmanskih daril po praktičnejših predmetih. Mnogi botri in botrice so svojim varovancem kupovali dežnike. Pač posledica deževnega vremena in naliva!

Med ljubljanskimi meščani žive še vedno usmiljeni ljudje in dobroniki revnih. Neki znan ljubljanski trgovec, ki se udeležuje na polju podpiranja revnih, je pripeljal k birmi kar 9 revnih dečkov, ki jih je po birmi pogostil in primerno obdaril.

Prazniki na reševalni postaji

Ob tem pustem vremenu, ko se ljudem ni dalo hoditi kaj doli iz hiše, tudi reševalci niso imeli posebnega dela. O praznikih niso bili mnogo vznemirjeni. V soboto zvečer so na glavnem kolodvoru prevzeli od vlaka, ki prihaja v Ljubljano iz Lo-

Binkošni prazniki v Mariboru

Letošnja sv. birma

ki so jo delili prevzvišeni lavantinski vladika večeraj in danes v stolnici, je bila rekordno obiskana. Nič manj kot 1418 birmancev je dobilo zakrament sv. birme. Kljub temu, da se pred birmo naglašja, da je binkošna nedelja določena v prvi vrsti za birmovanje birmancev iz mesta, ponedeljek pa je določen za podeželane, je bil vendar glavni birmanski dan večeraj, ko je bilo birmanih 1235 birmancev, danes pa samo 183. Med njimi je vzbujal pozornost mlad, stasit podnarednik — Hrval, ki je prejel sv. birmo, za botra pa mu je bil njegov tovariš narednik.

Pivovarnar Josip Tscheligi umrl

Nocoj ponoči ob tri četrti na 1 je umrl pivovarnar in posestnik g. Josip Tscheligi. Pokojnik, ki je dosegel visoko starost 86 let, je bil lastnik znane mariborske Tscheligijeve pivovarne. Bil je zelo popularen mariborski meščan, visoko ugleden mož, zaradi svojega plemenitega in dobrega srca povsod zelo priljubljen. Bil je član in dorečljiv podpornik številnih mariborskih društev in organizacij, zlasti veliko je žrtvoval za razne dobrotne ustanove. Posebno hvaležna mu je mariborska požarna bramba, katere edini živeči ustanovni član je bil pokojnik. Njegovo podjetje obstoja v Mariboru že 150 let. Ustanovil ga je leta 1776 Andrej Tscheligi, ki se je priselil v Maribor ob sv. Martina pri Beljaku. V Mariboru je v tem razdobju obstajalo že več pivovarn, toda le Tscheligijevo podjetje se je vzdržalo ter se zaradi pridnosti in podjetnosti lastnikov lepo razvijalo. Zlasti lep razvoj je pokazalo pod sedaj umrlim lastnikom, ki je leta 1920 ves obrat moderniziral, mehaniziral ter je ročni pogon nadomestil z elektriko. Obrat podjetja je v povojni dobi zelo narasel ter je Tscheligijevo pivo sedaj znano po vsej državi. Pokojnik je vzlic visoki starosti do zadnjega živo sodeloval pri vodstvu podjetja. Pokopali ga bodo na idilični Slovenski Kalvariji, kjer ima rodbina Tscheligi poleg cerkvice svojo rodbinsko grobnico. Pogreb bo v sredo popoldne ob 4 iz hiše žalosti Gambrinov dvor v Gregorčičevi ulici 29 na Slovensko Kalvarijo. Bodi ohranjen plemenitemu možu trajen spomin, preostali naše globoko sožalje!

Dva drzna vlom

Na binkošno nedeljo so izvršili v Mariboru vlomilci kar dva vlom v stanovanja. V Slovenski ulici 26 so vdrl v krojaško delavnico krojaškega mojstra Leopolda Celcerja. Odnesli so mu veliko zalogo sukna in skupni vrednosti 6210 din. Vlomilec je nato vdrl še v sosednje stanovanje šivilje Ane Kosar, kjer pa si je prisvojil samo 50 din vreden kovčeg. V ta kovčeg je najbrž zbasal blago, ki ga je odnesel mojstru Celcerju. — Drug vlom je bil izvršen v ulici Ob železnici 6. Vlomilec je vdrl v stanovanje Marije Dežman,

galea, 46 letnega delavca Ivana Potecina, doma iz Markovca tam pri Starem trgu. Potecin je delal v gozdu, pa mu je po nesreči padel na nogo hloď in mu je zlomil.

Včeraj so vozili le bolnike z različni notranjnimi boleznimi, pa še teh ni bilo veliko. Je že tako, o praznikih se ljudje neradi odpravljajo v bolnišnico, še to gredo le tedaj, kadar je res že največja sila in neizogibna potreba za prevoz v bolnišnico. Sicer se pa v prazničnih dneh ljudje rajši drže še doma in počakajo delavnička, da se puste prepeljati v bolnišnico.

Danes so bili reševalci ob pol petih popoldne poklicani tja v Aleševčovo ulico, kjer so sprejeli in odpeljali v bolnišnico delavčevega sina Maksa Surka. Fant je šel po stopnicah, pa mu je nenadoma spodletelo, padel je in se precej potolkel po glavi.

Bolnišnica čez praznike

Preko praznikov je bolnišnica kljub slabemu vremenu dobila precej novih gostov in slabo vreme ni bila nikaka ovira, da se ne bi ljudje zatekli po potrebno pomoč iz najoddaljenejših krajev. Ljudje so bili vključ vsemu pridni in so si lomili roke in noge, si skočili tu in tam v lase, pili tekočine, ki so alkoholno prav malo slične in neka ženska je vključ obilici dežja skočila v vodo. Dva so življenske stiske tako potle, da sta si sama hotela vzeti življenje. Število poškodb pa je ta dva dni izredno veliko.

Kovač Franc, krojaški pomočnik iz Ljubljane, jih je dobil s palico od Globočnika Janeza po glavi. Tudi Grčar Franc, tesarski pomočnik iz Zagreba, je moral občutiti oster nož tovariša in se zateči v bolnišnico. Malenšek Marjan iz Polja je veselo skakal, pa si je zlomil roko. Prav tako si je zlomila roko Rozman Vida, po glavi pa se je potolkel Šurk Maks, ki je padel po stopnicah. Korun Anton, delavec iz Ljubljane, se je pri delu polil z vročo smolo in se močno opeknel po desni roki. S tramvajem se je poskušal Dolenc Anton in se močno poškodoval po čelu. Pribošič Josip, šofer pri upravi vlečesjma v Ljubljani, je v Planini pri Rakeku padel s tovornega avtomobila in se poškodoval po glavi. Zirovnik Ciril, trgovec iz Most pri Komendi, se je peljal po cesti med Domžalami in Dragomljem. Nenadoma mu je skočil pred motorno kolo pes, da se je z motorjem vred prevrnil in poškodoval po desni roki in nogi.

vdove po železničarju, med 9—11 dopoldne. Odnesel je razno zlatnino v vrednosti 2000 din. V spalnici je prebrskal vse predale, ni pa našel drugega plena. Stanovanje je za seboj spet zaklenil. Oba vlomita sta bila izvršena na ta način, da je vlomilec odprl vrata s ponarejenimi ključi.

Motorno kolo ukradeno

Občinskemu delovodji Josipu Kobanu v Radvanju je neznane ukradel njegovo 5000 din vredno motorno kolo, ki ga je imel shranjenega na dvorišču kina Union. V času, ko je bil v kinu med 21 in pol 23, mu je neznane motorno kolo odjedal. Kolo je znamke BSA 500 ccm ter ima številko 2-725-39.

Izletniki iz Nemčije v Mariboru

Za binkošne praznike so Maribor naravnost preplavili izletniki iz Nemčije. Nad 1000 se jih je pripeljalo večeraj s posebnim vlakom, okrog 600 pa jih je prišlo z drugimi vlaki, avtomobili in posebnimi avtobusi. Med njimi so bili tudi nekateri odlični politični voditelji in visoki funkcionarji narodno-socialistične stranke.

Smrtne posledice nesreče

33-letni ključavničar dr. žel. Anton Pirc je padel z motornim kolesom, ko se je hotel izogniti neki ženski ter je pri padcu dobil hude odrgnine na rokah in nogah. Ker je nastopilo zastupljanje krvi, se je zatekel v bolnišnico, kjer pa mu niso mogli več pomagati ter je umrl.

Novi prosvetni domovi se odpirajo

Slavje katoliške kulturne zavesti in vzajemnosti v Poljanskih hribih

Trebija v prelepi Poljanski dolini je ena onih skromnih slovenskih vasic, katerih ime se v javnosti le redko sliši. Niti svoje fare nima; saj spada pod Staro Oselico, kjer pase svojih tisoč ovčic, razkropljenih po brdih in grapah gospod župnik Gogala. Na šoli v Trebiji mu pri težkem delu po-žrtvovalno pomaga gđena učiteljica Marija Pavc, vzor prave slovenske učiteljice, ki se v šoli in izven šole popolnoma žrtvuje za ljudstvo, iz katerega je izšla.

Danes so v Trebiji odprli novo žarišče slovenske katoliške prosvete: slovesno so blagoslovili novi Prosvetni dom, ponosno stavbo, ki se sme postaviti v vrsto največjih in najlepših prosvetnih domov v naši deželi. Za to slovesno priliko je naša katoliška mladina pripravila celodnevno prireditev, ki je kljub neprilicnemu vremenu prav lepo uspeša.

Dopoldne je mladina v mogočnem sprevedu, ob zvokih logaške godbe prikorakala na slavnostno okrašen prostor pri novem prosvetnem domu. Okrog organizirane mladine se je zgrnila velika množica domačinov in prijateljev iz okoliških krajev.

16. letni zbor jugoslovanskih davčnih uradnikov v Ljubljani

XVI. letni zbor Združenja davčnih uradnikov kr. Jugoslavije je bil v Ljubljani od 27. do 29. maja. Udeležilo se ga je 120 poverjenikov iz vseh krajev Jugoslavije. Ob tej priliki naj bi si kongresisti ogledali tudi lepo Slovenijo, kar pa je slabo vreme v veliki meri zavrla.

Zborovanje je bilo na binkošno nedeljo dopoldne v kolodvorski restavraciji. Podpredsednik Jože Strbene, ki je vodil zborovanje namesto obolenega predsednika ljubljanske sekcije, je pozdravil vse uradne zastopnike in vse delegate sekcij. Predsednik Valtrovic je zborovalce pozdravil in rekel, da ga veseli, da je ta kongres v Sloveniji, predlagal je brzjavke Nj. Vel. kralju Petru II., finančnemu ministru in njegovima pomočnikoma. Za njim je pozdravil zborovalce direktor finančne direkcije Sedlar. Posel, ki ga davčni uradniki delajo, je težak. Prav tako težak pa je njih gneti položaj. Želel je, da bi zborovalci našli odprta srea in razumevanje za svoj položaj na pristojnih mestih. Po pozdravu zastopnika mestne občine Lukiča, je zborovalce nagovoril Vojislav Katunc in je med drugim dejal, da je nujno potrebno, da se položaj davčnih uradnikov zboljša, bodisi v njihovem strokovnem delu, bodisi v gnetnem položaju. Davčna služba naj se izvede na posle, ki v to spadajo. Dotaknil se je davčnih zakonov, ki so še urečeni ali pa napačno rešeni. Govoril je o eksperimentih, ki so za svoje delo skrajno slabo nagradjeni. Izterjanje naj bo tako, da ne ustvarja nerazpoloženja. Pri izterjevanju naj se ozira tudi na gnetni položaj davčnega zavezanca.

Za njim je prebral tajnik centrale poročilo, ki ga je uprava sicer za kongres natisnila, ni ga pa razposlala poverjenicem, ampak ga je razdelila neposredno na kongresu, tako da so bili zborovalci postavljeni pod dejstvo, kar je zbudilo med njimi precej nerazpoloženja. Prav tako je bil o blaginjskim poročilom, katerega je delegat iz Sarajeva tudi obsejal, češ da na zborovanju samem nikakor ni moglo dobiti iz tega tiskanega poročila jasno in zadovoljivo sliko. Nato je sriedla debata o delu upravnega odbora. Iz vsega se je videlo, da delo, ki ga je odbor opravljaj, ni bilo na tisti višini, kakor bi bilo potrebno in kakor to zahtevajo koristi združenja, ampak nekoliko ohlapno in komodno. Po dolgi debati so se zedinili za kompromis, da se delovanje prejšnje uprave kar pozabi in ne omenja več. Zato pa naj se izvoli nova uprava, ki se bo svojega dela v večji meri zavedala in zato tudi bolje delala.

Po izvolitvi novega upravnega odbora je sledil predlog za spremembo pravil združenja, ki je bil sprejet. Spremenil se bo med drugim prvi čl., ki določa, da je sedež združenja samo v Beogradu. Prav tako se je spremenil člen 52, ki določa, da sekcija brez privolitve centrale ne more razpolagati s svojo imovino.

Filmi

Trije valčki (Kino Matica). Ob treh valčkih nam Ludwig Berger prikaže ljubavno zgodbo treh žena v mladosti leta 1867, leta 1900 in 1939. Dve sta doživeli slovo, šele tretja najde happyend. Staro mater, mater in hčer igra Yvonne Printemps. Ob tlanih iste rodbine prežive ljubzensko radost in bolečino. V vseh treh valčkih igra ljubimec Pierre Fresnay, mehanizirja Henry Guisot, ki je zlasti v zadnjem izredno dober. Vzporedno z glasbeno mislijo prvega, drugega in tretjega valčka poteka karakter zgodbe v prvi ženska žrtvuje svojo srečo rodbinskim zahtevam, ki jo pritisnejo na ljubljene, v drugi se ljubimec žalostno in razočarano, pa odločno umakne, šele v tretji se po dolgem upiranju najdeja sreči v sreči. Ne v neznanosti in sreči, ne v bolečini in ostri vsakdanjosti ni dolgega zamujanja, vse naglo teče in mineva, kakor bi bilo nošeno po taktu valčka; pa vendar so dobro podčrtane glavne misli v zgodbi in ganljiva mesta dosegajo pri gledalcu zaželeni učinek. Pisani časi gredo s šumom, z glasbo, s človeškim vrvežem in intimnostjo, ki v vseh dobah ob nekem času vznemirjajo človeška srca, mimo nas.

Doirpela je danes, najlepše pripravljena za pot v večnost, naša nadvse ljubljena in skrbna žena, zlata mamica, sestra, teta, nečakinja, sestrična in svakinja, gospa

Mimica Cenčič roj. Može

soproga šolskega upravitelja

Pogreb nepozabne rajnice bo v torek, dne 30. maja t. l., ob 5 popoldne na pokopališče na Žalah v Kamniku.

Kamnik, dne 28. maja 1939.

Julij Cenčič, šol. upravitelj, Jeluska in Marjanca, soproga, hčerki.

Angela por. Novak, sestra. Franc Može, stric in ostalo sorodstvo

V neizmerni žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša srčno ljubljena soproga, sestra, teta in svakinja, gospa

Franja Gržina roj. Stepič

soproga trgovca in posestnika

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 30. maja ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Černetova ulica št. 26, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 28. maja 1939.

Globoko žalujoči:

Vladimir, soproga — in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Pogreb župnika Franketa

Na binkošno nedeljo se je v Zapogah kljub silnemu naliivu zbrala dopoldne številna množica, da počasi spomin župnika Ivana Franketa. Pred župniščem je zapel žalostinko domači pevski zbor, nato se je razvil sprevod v cerkev, kjer je gosp. dekan Škrbec v ganljivem govoru orisal blagi značaj in junake žrtve pokojnega duhovnika. Na pokopališču je dobremu prijatelju otrok lepo zapela v slovo šolska mladina. Ob grobu je spregovoril g. prof. Trčelj, ki je orisal križevi pot tega slovenskega duhovnika. Boril se je, da bi se binkošni nauk, da so vsi narodi in jeziki enakopravni, ostvaril tudi na slovenski zemlji. Na Vogerskem in v Čepovanu danes žalostno pojo zvonovi, pri romarski cerkvi na Vitovljah molijo stotine romarjev. Ob tem grobu bi moral stati ves naš narod, da bi se zahvalil tihemu trpinu in delavcu, ki je trideset let življenja daroval bratom ob Soči. V sprevedu smo opazili številne sobrate pokojnega, odlično sorodstvo, zastopnike Sedežev družine, gg. župana Burgerja in Jermana. Časno spremstvo sta tvorili četa slovenskih fantov in četa glasicev.

Od tu in tam

Veliko palašo, prav za prav nebotičnik, namerava Bata graditi v Zagrebu. Palača bi stala na začetku Ilice, a po načrtu bi segala čez regulacijsko črto s tem, da bi dva oporna stebra segala na pločnik. Ob tem vprašanju se je stvar zataknila, kajti občinski svet neče dovoliti gradnje, češ da bi stebra ovirala promet. Nasprotno pa trdi graditelji, da je gradnja zamišljena tako, da bi se prometu ne postavila nobena nova ovira. Slednjič je bil sklenjen sporazum tako, da mora Bata narediti mavčni model bodočega nebotičnika, nakar bodo mestni očetje ugotovili, če bosta stebra ovirala promet ali ne.

Pocenitev kruha je odredila zagrebška mestna občina. Cene pšenice so zadnje tedne tako občutno padle, a peki so se držali pri kruhu še zmerom prejšnjih cen. Zato je občinska uprava odredila, da je treba cene kruha spraviti v sklad s cenami žita. Od binkošnega ponedeljka bo v veljavi ta odredba na ta način, da se cene sicer ne bodo znižale, pač pa bodo kosi kruha težji. Kos belega kruha bo moral tehtati 104 dkg, polbelega 112 dkg, a kos črnega kruha 124 dkg. Vsak tak kos velja 4 dinarje.

Avtomobil s pet potniki je zdrknul v 50 m globok prepad na cesti Andrijeveca—Peč. Cesta se vzpenja v ostrih zavojih po hribu navzgor. Šofer je vozil prehitro in je tako na nekem ostrem ovinku izgubil oblast nad vozilom, nakar je avtomobil zdrknul in se skotalil v 50 metrov globok prepad. Sreča v nesreči je bila, da se je avtomobil prevrnil med padanjem tako, da se je nazadnje spet postavil na kolesa. Močno se je pobila neka ženska, ki bo poškodbam najhujše podlegla, ostali štirje potniki pa so se le rahlo potokli. Le šofer je ostal popolnoma nepoškodovan.

550 letnice bitke na Kosovem polju, ko je turška vojska premagala srbsko, bodo proslavili slovesno na Vidov dan letos. Poseben pripravljali odbor je povabil na proslavo vse odlične osebnosti, kakor patrijarha, člane vlade in generalitete. Da bodo udeleženci slovesnosti dobili pravi pojem o bitki izpred 550. let, bo oddelek vojakov skupno s kolom jahačev prikazal bitko na istem mestu, kakor so jo takrat bojevali Turki in Srbi. Dohodek od prireditve nameravajo prireditelji porabiti za postavitev spomenika srbskim kosovskim junakom.

Na strogo kazen sedem mesecev zapor je sodišče v Petrogradu obsodilo bivšega samopašnega župana domače občine Gurico Berberskega. Berberski je razumel županovanje po svoje. Ne da bi čakal na odobritev mestnega sveta, je dal graditi neka javna dela, ki so občino veljala poldrug milijon dinarjev. Ko so strokovnjaki pregledali dela, so ugotovili, da so vredna morda komaj 800 tisoč dinarjev. Pri delih je Berberski zagrešil nepravilnosti s tem, da je oddajal dela svojim prijateljem brez licitacij, čeprav je bil od uradnikov opozorjen na svojo nepravilnost. Dalje je kot župan jemal iz blagajne mesečno po 4000 dinarjev kot svojo plačo, ne da bi mu jo bil prej občinski svet odobril. Jemal je v službo nove uradnike brez odobritve sveta, prav tako pa je nakazal dve-ma svojima prijateljem po 5000 din iz mestne blagajne. Končno je kupil od takratnega železniškega ministra in poslanca v petrogradskem okraju Dimitrija Vujića avtomobil za 80.000 dinarjev, čeprav je bil po oceni strokovnjakov avtomobil vreden le 4000 dinarjev. Za vse te grehe je dobil bivši župan kazen sedem mesecev zapor.

Skoro ob istem času in na isti način sta se dogodila v okolici Požarevca dva zločina. 17. letni Svetislav Bogosavljevič se je na kolesu vrval iz mesta. Ko je zagledal pred seboj na cesti Todossija Živkovića, s katerim se je bil njegov oče sprijateljil, je hotel mladenič kolo obrniti na drugo cesto. Tedaj pa je Živkovič vrgel v kolo palico, da je mladenič padel. Kot brezumen ga je Živkovič začel pretepati s palico, dokler ni fant potegnil iz žepa nož in ga zaril napadalcu v prsa. — Skoraj dvesto kilometrov stran od tega kraja pa se je dogodil podoben zločin ob istem času. 20. letni Danilo Radičević se je tudi vrval s kolesom domov. Ko je srečal Manojlo Mladenovića, ki je šel s svojo ženo, je zavozil na slabi poti približno in od strani zadela ženo. Mladenovića je to tako ujezilo, da je vrgel svojo palico pod fantovo kolo in ga prevrnil. Tedaj pa je skočil Danilo in zaril nož Manojlu v prsa. Manojlo je obležal na mestu mrtve.

S silo je hotel odvesti vaško učiteljico, v katero se je bil zaljubil preko ušes, neki 25 letni kmet Mitutin Miković iz okolice Vrnjačke banje. Fant je učiteljico Ljubico Zunič stalno zasledoval, pa tudi ni odnehal, čeprav ga je učiteljica stalno odklanjala. Slednjič je hotel dobiti ženo s silo. Zvečer je skočil skozi okno v njeno stanovanje in jo hotel odpeljati. Na krike učiteljice so prihiteli na pomoč sosede in drznega mladeniča prepodili.

Zaradi slabe ocene v šoli si je prerazela žile aa rokah učenca tretjega razreda trgovske akademije v Petrogradu. Počakala je, da so vsi učenci in učenke odšli, nato pa je napisala poslovično pismo, češ da gre v prostovoljno smrt zaradi dveh krivičnih slabih ocen. Za lani je ponavljala razred, pa bi ga zaradi slabih redov morala še letos. Ko je napisala pismo, si je z malo brivsko klinico prerezala žile. Ko je prišel šolski sluga jo je našel nezavestno in v mlaki krvi. Po vsej verjetnosti bo umrla, ker je izgubila preveč krvi.

Svoje nezakonskega otroka je zaklala 18 letna tovarniška delavka Soka Knežević iz Belgrada. Ko so se na njej začeli kazati sadovi grešne ljubezni, jo je fant zapustil in izginil. Obupano dekle je takoj po porodu začelo misliti, kaj naj naredi z otrokom. Slednjič je vzela nož in otroka razmesarila, a trupelce vrgla v stranišče. Morda zločin se ne bi bil takoj odkril, če ne bi te dni mestni delavci čistili greznice. Eden od njih je zagledal trupelce in stvar prijavil policiji. Kmalu je bila prijeta Soka, ki je zločin priznala, ni pa hotela povedati imena otrokovega očeta.

Za umor, izvršen pred 20 leti, je bil prijat ugleden knez Braim Selimović iz Kosovega. S svojim sosedom Islamom Memetovićem se je stalno prepiral. Ko mu je zagrozil s smrtjo, je Islam pobegnil v gore in čakal na priliko, da bo Braima iz maščevanja ubil. Uglednim kmetom pa se je le posrečilo, da so oba nasprotnika pomirili na star muslimanski način. Vpričo vaščanov sta si sovražnika podala roki, a Islam je v znak sprave izročil Braimu svojo puško. Komaj pa so vsi krenili proti domu, je Braim napolnil puško in Islama ustrelil. Da bi se obvaroval maščevanja je Braim plačal Islamovim sorodnikom 50 zlatih lir. Toda Islamov sorodnik, znani razbojnik Idriz Azirovič, katerega so orožniki pred nekaj dnevi ubili, je dgovor prelomil, ker je ubil Braimovega sina. Sedaj so pa nastopili tudi Islamovi in prijavi 20 let stari umor oblastem. — Braim je bil prijat, a takoj nato so orožniki ugotovili, da je bil dolga leta celo Idrizov pomagač.

Obilna pena - lahko pranje!

SCHICHT
terpentin milo

TERPENTINOVNO MILO

Če se milo tako dobro peni kot Schichtovo terpentinovo milo, pranje ni niti na pol tako naporno. Perilo bo popolnoma čisto, ostane nepoškodovano in Vas vedno znova razveseljuje s svojo bleščečo belino.

Z Goriške, Krasa in iz Istre

Vprašanje, ki mora biti sveto vsakemu Slovincu, Hrvat in Srbu

V Istri, glasilo Zveze jugoslovanskih emigrantov iz Julijske Krajine, beremo v uvodnem članku med drugim tudi tole: »Naša izseljenska organizacija ne smatra za svojo nalogo, baviti se s splošno političnimi vprašanji. Imamo svoje vprašanje, kateremu posvečamo vse svoje misli in moči — vprašanje naše manjšine v Julijski Krajini, to je, skrb za usodo in bodočnost naših bratov. Njeni sinovi smo tudi mi izseljenci, zbrani okoli naših izseljenskih društev in povezani v naši Zvezi (Zvezi jugoslovanskih emigrantov iz Julijske Krajine). Mi smatramo to vprašanje za splošno narodno vprašanje, ki mora biti sveto vsakemu Slovincu, Hrvat in Srbu brez razlike. Kot tako mora biti iznad dnevnih spornih vprašanj, torej tudi iznad vseh političnih strank... S tem pa se seveda ne pravi, da nam je vseeno, kako se razvijajo politični dogodki bodisi v Jugoslaviji, bodisi drugod na svetu. Ne samo, da nam to ni vseeno, pač pa se tudi zavedamo, da rešitev našega vprašanja, usode in bodočnosti naših bratov v Julijski Krajini zavisi v glavnem od tega, kako se bodo razvijale razmere v svetu, v prvi vrsti pa v Jugoslaviji. Zato naša organizacija, ki se želi posvetiti samo in izključno le našemu svojstvenemu vprašanju — zato se tudi vzdržuje kakršnega koli političnega udeleževanja v tej državi —, vendar z največjim zanimanjem spremlja vse politične dogodke, ker je v našem interesu, da se ti dogodki razvijajo v onem smislu, da bi se naše vprašanje čim bolj približalo pravi in srečni rešitvi.«

Primorci in hrvatsko vprašanje

V istem članku beremo tudi tole: Za nas ni dvoma, da naše vprašanje v mnogočemu zavisi od razvoja notranjih dogodkov v Jugoslaviji in z ozirom na to tudi od razvoja hrvaškega vprašanja. Nimamo pravice in tudi ne možnosti, da bi na kakršenkoli način vplivali na ta razvoj. Med našimi ljudmi na Primorskem so Slovenci in Hrvatje ter malo število Srbov. Mi vsi brez razlike pa želimo, da do sporazuma pride, in to čimprej in do čim boljšega, iskrenejšega, intimnejšega in popolnejšega, ki bo zadovoljil na pravični podlagi vse upravičene zahteve in zdrave ambicije Slovincov, Hrvatov in Srbov. Prepričani smo, da je to mogoče le tedaj, če je na vseh straneh v resnici dobra volja za to. In če je to sploh mogoče, je mogoče danes z ozirom na razmere, ki vladajo v svetu in z ozirom na negotovo bodočnost. To je kategorični imperativ za vse nerodajne kroge, da s tem delom začno brez odlašanja in ga končajo in na ta način ustvarijo solidno podlago notranje konsolidacije, ki je danes Jugoslaviji neobhodno potrebna. Vse politične skupine v Jugoslaviji so se v zadnjem času izjavile v tem smislu, da smatrajo rešitev hrvaškega vprašanja za narodno in državno potrebo. Tudi ostali krogi in širši ljudski sloji v Jugoslaviji so tega mnenja. Toda nobena organizacija morda ne čuti to potrebo za tako živo in za tako nujno, kakor naša izseljenska organizacija... Zaradi tega tudi naša organizacija smatra, da je kot

vsesplošna organizacija, katere cilj mora biti svet vsakemu Slovincu, vsakemu Hrvat in vsakemu Srbu, kot organizacija, ki stoji zunaj in iznad vseh političnih skupin v Jugoslaviji, bolj upravičena kot katerakoli druga organizacija v državi, da na vse, ki se jih to tiče, naslovi tople poziv, naj takoj in brez odlašanja začno reševati hrvaško vprašanje kot največje in najvažnejše državno vprašanje, od katerega pravilne in nujne rešitve zavisi notranja konsolidacija in z ozirom na težke čase, ki jih preživljamo, tudi usoda in morda celo sam obstoj ter bodočnost Jugoslavije, v vsakem primeru pa tudi usoda naših bratov, ki žive izven meja naše države.

»N mav čez izaro«

100 nemških otroških vrtecev na Koroškem

Strankina dobrodelna organizacija namerava za to leto otvoriti v slovenskem delu Koroške 100 nemških otroških vrtecev. Glede NSV otroških vrtecev v preteklem letu je pisalo uradno glasilo, češ, da imajo namen, otroke čimprej in bolj trajno, kakor je to mogoče potom šole, seznaniti z nemško govornico in nemškim narodnim duhom. V preteklem letu je bilo na slovenskem Koroškem okroglo 60 teh otroških vrtecev, letos pa jih obetajo blizu 100. Voditeljice vrtecev se že več mesecev vzbajajo v posebni šoli v Celovcu. »Kor. Slovinc« dodaja k poročilu o otvoritvi političnih otroških vrtecev: »Kot so vrteci koristna ustanova in pomoč podeželskemu ljudstvu, so vendar s slovenskega narodnega vidika naravnost poraznih posledice. Kajti nemški otroški vrteci odvajajo slovenskega otroka že v njegovi najnežnejši dobi od njegove materne govornice in — tako bi dejali Nemci v Jugoslaviji — ga vzgajajo za hinavca. Nekoč ne bo več vedel odgovora na vprašanje, kakšne narodnosti je. Zlo raznarodovanja potom vrtecev bi bilo manjše, če bi bili poleg nemških dovoljeni tudi slovenski vrteci. Slovenski otroški vrteci pa so prepovedani.« — Doslej so bili že odprti nemški otroški vrteci v Logi vasi, Svatah, Ledenicah, v Rožku, na Ziljski Bistrici, v Vodiči vasi, na Brnci in v Mariji na Zilji.

Prihodnje leto bo mesto Beljak praznovalo svojo sedemstoletnico. Do današnjega dne se je ohranila listina, ki omenja Beljak kot »civiltas«, kar bi bila latinska označka za mesto. Omenjena listina je iz leta 1240. A že leta 1060 je kralj Henrik IV. podelil vasi Beljak tržno pravico. Leta 1233 je bil trg obdan z visokim zidom. Ime Billa-chinium za sedanji Beljak so prvič zasledili na kamnu nekega rimskega grobišča, izkopanega v Zabnicah. Grobišče je najbrž iz dobe okoli 200 po Kr. Kraj Villach pa omenja prvič listina kralja Karlmana v zvezi z dravskim mostom.

Celovski mestni svet je sklenil, da se sedanji Viktringerring imenuje odslej po bivšem pokrajinskem vodji in glavarju Koroške »Hubert-Klaus-

Obvestila

+ V Kamniku je na binkošno nedeljo zvečer po dolgem, hudem trpljenju zatisnila oči ga. Mimica Čenčič, soproga šolskega upravitelja. Pokojnica je bila doma iz ugledne, narodno zavedne notranske družine Možetovih v Dolenji vasi pri Senožčah. Bila je plemenita, srčno dobra in nežno čuteča žena, globoko spoštovana od vseh, ki so jo poznali. Zlasti v St. Petru na Krasu, kjer je dolgo vrsto let služboval g. soprog, jo bodo premnogi ljudje ohranili v toplem spominu. — Pogreb blage pokojnice bo v torek, dne 30. t. m. ob 5 popoldne na pokopališče Žale v Kamniku. Dragi rajnici naj sveti luč! Zalujočim svojem naši iskreno sožalje!

Društvo sodnikov kraljevine »Jugoslavije« — sekcija Ljubljana bo imelo redni društveni občni zbor v nedeljo, dne 11. junija t. l. ob 10. dopoldne v veliki razpravi dvorani okroglega sodišča v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Člani vljudno vabljeni.

Slovenska straža v Ljubljani bo imela svoj redni letni občni zbor v nedeljo, 4. junija, ob 9. dopoldne v prostorih posvetovalnice KTD (Jugoslovanska tiskarna) z običajnim dnevnim redom. V slučaju nesklepnosti se bo vršil pol ure kasneje občni zbor ob vsaki udeležbi. Vabimo vse člane in prijatelje Slovenske straže, da se tega obnega zbora zanesljivo udeležijo. — Odbor SS.

Ljubiteljem umetnosti priporočamo, da si pravočasno ogledajo nove umetnine Franceta Kralja v Jakopičevem paviljonu. Poslužite se ilustrirane kataloga.

Dne 22. maja t. l. je bila pri pošti Jarenina uvedena brzojavna in telefonska služba.

Dne 21. maja t. l. je bila pri pošti Selnica ob Dravi uvedena brzojavna in telefonska služba. — Direkcija pošte, telegrafa in telefona v Ljubljani.

Občni zbor kluba »Sedejeve družine« v Novem mestu bo v nedeljo, dne 4. junija t. l. ob 16 v sejni sobi »Prosvetnega doma« v Novem mestu.

Stara življenjska pot in spoznanje je, da zmaguje, vztraja in se uveljavlja tisti, kdor je odpornejši, delavnejši, podjetnejši. To pravilo se vedno znova potrjuje in uresničuje. Naši ljudje, zlasti naš mali obrtnik, so žilavi, izredno delavni in marljivi, tako da jim niso mogli do živega niti najhujši časi. Dokler imamo mnogo takih ljudi, nam za bodočnost ni treba skrbeti. Na pomladanskem velesejmu v Ljubljani od 3. do 12. junija bodo mali obrtniki nastopili v lepi, zaokroženi razstavi.

Trafike prodajajo legitimacije za obisk ljubljanskega velesejma po din 25.— Priporočamo občinstvu, da si legitimacije nabavi v predprodaji.

30 hl dobrega lastnega vina

ima na prodaj po zmerni ceni Kautič Rado — Juršinci pri Ptuj.

Za 4 dni v Italijo: na grob sv. Antona Padovanskega, romarski avtoizlet 11. do 14. junija po Vipavski dolini v Gorico, Trst, Padovo in Benetke. Na sam god sv. Antona prisostvujejo romarji velikim svečanostim v padovanski baziliki. Cena 280 din; samo do Gorice in Trsta 150 dinarjev. Prijave do 3. junija. Brezplačna navodila pošilja uprava »Po božjem svetcu, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17. (Tehnična izvedba Tujsko-prometne zveze.)

IZOLACIJE

proti vlagi in vročini, ploščice za oblaganje sten, mavec, šamot in ves ostali

gradbeni material

dobite pri

MATERIAL

LJUBLJANA, Tyrševa c. 36 a
Telef. 27-16 Brzojavi: Material

TAJNI AGENT X-9

II. DEL: LAZNI BARON

Film izredno napetih momentov in peklenke brzine v ogorčeni borbi za ukradene kronske dragulje
KINO SLOGA, tel. 27-30. Dances ob 16, 19 in 21.

VZAJEMNA POSOJILNICA

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

V LJUBLJANI, MIKLOŠIČEVA CESTA 7
POLEG HOTELA UNION

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru

Poslužite se varčevalnega krožka!

Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila

Tekme za Davisov pokal:

Jugoslavija je zmagala v Milanu s 3:2

Tretja tekma naše teniške reprezentance v borbi za Davisov pokal v Milanu se je končala z zmago naših igralcev. S to zmago so si naši teniški igralci pridobili vstop v polfinalne tekme za Davisov pokal v evropskem pasu. Naš prihodnji nasprotnik bo sedaj Belgija, ki je v Bruslju premagala Norvežane z 4:1. Polfinale evropskega pasa bo v Zagrebu.

Po sobotni igri v dvojce so naši vodili z 2:1. Včeraj sta bili na programu obe posamični igri, in sicer med Mitičem in De Stefanijem in Punčecem ter Canepeljem. V prvi igri je De Stefanij v treh setih z lahko premagalo nerazpoloženega Mitiča z 6:1, 6:4 in 6:3. S tem so Italijani izenačili stanje točk na 2:2. Zmagovalec in polfinalista v evropskem pasu je imela torej dolgočista tekma med Canepeljem in Punčecem. Italijansko občinstvo, ki je v velikem številu zasledovalo potek dvojboja, je svojega igralca Canepelja poznala utrujenost po prvi igri, dočim je bil Punčec še svež. Zato je tudi z lahko odločil drugi set z rezultatom 6:1 v svojo korist. V tretjem setu je Punčec igral odlično, toda Ca-

repele je nudil našemu najboljšemu teniskemu igralcu neverjeten odpor. Ob rezultatu 5:4 je bila tekma med Punčecom in Canepeljem ob 19.30 prekinjena in se je nadaljevala danes.

V nadaljevanju danes popoldne je tretji set Punčec izgubil s 6:8, zato pa je v četrtem premagal prepričevalno svojega nasprotnika s 6:3. Izid posameznih setov je tale: 13:11, 6:1, 6:8 in 6:3. S tem je Punčec odločil tekmo v korist Jugoslavije v razmerju 3:2.

Z zmago nad Italijani v Milanu beležijo naši tenismani zopet nov lep uspeh, ki se ga odkrito veseli vsa Jugoslavija in ne samo Zagreb. V polfinalu se sreča Jugoslavija z Belgijo. Naš četrti nasprotnik, Belgija, bo moral igrati v Zagrebu in ne trdimo preveč, če smatramo naše igralce za velike favorite. V tem primeru pride Jugoslavija v finale tekme za Davisov pokal v evropskem pasu. Evropski finalist bo zmagovalec dvojboja med Anglijo in Nemčijo in pa Jugoslavijo.

Belgija — Norveška 4 : 1

Nemčija — Švedska 3 : 2

Anglija — Francija 3 : 2

Binkoštni turnir štirih moštev

Za letošnje binkošne praznike je vodstvo SK Ljubljane organiziralo binkoštni nogometni turnir, na katerem so nastopila štiri nogometna moštva: SK Rapid iz Grada, ISSK Maribor — novi prvak ljubljanske nogometne podzveze, reprezentanca ljubljanskega prvega razreda in ligaško moštvo SK Ljubljane. V nedeljo sta najprej nastopila ISSK Maribor in reprezentanca ljubljanskega prvega razreda, nato pa SK Ljubljana in SK Rapid iz Grada. Oba dneva je bilo vreme zadržalo večino običajnih obiskovalcev doma. V nedeljo je močan naliiv precej zaviral normalni razvoj dogodkov na igrišču, danes pa je dež le rahlo pršel; igrišče pa je seveda oba dni bilo slabo.

V nedeljo:

Reprezentanca — I. SSK Maribor 2:1

Reprezentanca ljubljanskega prvega razreda je zaigrala podjetno, izvedla je nekaj zelo lepih napadov, v celam pa je moštvo pokazalo, da je sestavljeno iz nadarjenih igralcev, ki pa seveda ne morejo pokazati kot formacija svoje dejanske vrednosti, ker niso uigrani. Mariborčani so bili v terenu sicer boljši, niso pa mogli uspeti s svojimi igriškimi sistemom: podajanje na kratke pase zaradi mokrega in blatnega igrišča. Zmagali so domačini z rezultatom 2:1.

SK Ljubljana — SK Rapid (Graz) 8:1

V drugi tekmi je nastopilo ligaško moštvo SK Ljubljane proti graškemu Rapidu. Za prvi nastop gostov je vladalo precejšnje zanimanje, kajti Gradčani imajo pri nas dokaj dobro nogometno reputacijo. No, ti Gradčani se niso posebno proslavili. So so bili prizadevni in pridni, toda kaj, ko znajo zelo malo nometi. Edini izrazitejši igralec je leva zveza, tudi vratar za silo še ustreza. Ligaškemu moštvu niso postavili niti oddaleč enakovrednega nasprotnika. Ljubljanci so že v začetku prešli v napad ter ostali v veliki premoči do kraja. Rezultat sam je prav za prav razmeroma še dokaj prenizek izraz, prilik za tučat golov je bilo dovolj, toda igralci so kmalu postali zelo lagodni in se niso trudili za izdatnejši rezultat.

V ponedeljek:

I. SSK Maribor — SK Rapid (Graz) 4:2

Gradčani so danes zaigrali že izdatno boljše kakor včeraj. Pokazali so kar še dovolj čedno skupno igro. Ze kmalu v začetku so prešli v izdatno terensko premoč ter po dveh nenadnih prodorih tudi v vodstvo z 2:0. Mariborčani so do odmora znižali na 2:1, po odmoru pa so se potrudili še bolj ter najprej izenačili, nato pa povzpeli na 3:2 in končno zmagali s 4:2. Dobili so lep pokal, ki ga je darovala SK Ljubljana.

SK Ljubljana — Reprezentanca klubov 7:3

Reprezentanca klubov ni igrala tako slabo kakor bi bil človek utegnil pomisliti, če bi sodil po rezultatu. Nasprotno, nekajkrat so bili ti igralci celo prav nevarni. Poznalo pa se je seveda spet, da ne igrajo skupaj, ampak da so prišli iz

klubov, ki igrajo različne sisteme. SK Ljubljana je v začetku zaigrala zelo odločno, ustvarila pa ni nobene prav posebno zrele šanse. Reprezentanca se je omejila na dva, tri prodore in že je vodila z 2:0! Nekateri dvomljivci so menili, da utegne končno celo zmagati. To pa se ni zgodilo. SK Ljubljana je ob dveh zaporednih in nepričakovanih nasprotnikovih uspehih oživila in zabila v treh minutah tri gole! Kaj takega se na naših igriščih menda še ni tako zlepa zgodilo. Po vodstvu s 3:2, je naglo povišala na 4:2, vzpela na 5:2 in končno celo na 6:2. Zapovrstjo je ustvaril njen napad celo vrsto zrelih situacij. V eni taki so zrušili nasprotni branilci Grintala. Sodnik je ukazal enajstmetrovko in Grintal je žogo mirno poslal v mrežo — 7:2. Nato so bili zabili častni gol — 7:3. Ob koncu je SK Ljubljana dobila lep pokal, dar predsednika LNP, g. dr. Kötla.

Binkoštni mednarodni nogometni turnir v Belgradu

Ob proslavi 25. letnice športnega delovanja belgrajskega kluba SK Jugoslavije so se vršile na igrišču Jugoslavije lepe lakoatletiske in rokometne prireditve poleg tega pa se je odigral tudi lep nogometni turnir. Na binkoštno nedeljo popoldne sta se najprej sestala:

Bask : BSK 3:2 (2:0)

BSK je vzel od začetka igro malo neresno in preden se je zavedel se mu je mreža trikrat zatresla. Bask je nasprotno zaigral zelo dobro in je bil skoraj tekom cele igre boljši od svojega nasprotnika pri katerem ni bilo vse v redu. Poseben slab del moštva Beka je bila njegova obramba zlasti desni branilec Stojiljkovič, ki ni držal nevarnega Šarica, Dubac ni bil boljši od njega, krilna vrsta Manola-Dragičević-Lehner ni mogla vzdržati vsega pritiska nevarnega napada Baska, ki je dajal gol za golom in vodil že z 2:0. Baskov napad je spremljala smola združena s srečo za obrambo disponiranega Baskovega vratarja Bijeliča. Sele ko je padel 3 gol za Bask v 23 minuti drugega polčasa se je BSK zavedel nevarnosti in je ostro pritislil. V 26 minuti je Dubac zastreljal enajstmetrovko. Šele v 31 minuti je Zečeviću uspelo znižati rezultat na 3:1 a v 40 minuti je Vujanović znižal z lepim strelom na 3:2. Igra ni bila posebno lepa. Bask je zaslužil zmago, ker je bil boljši od državnega prvaka.

Po končni igri se je vršil na igrišču defile vseh športnikov Jugoslavije, nakar so začetniki nogometne zveze, podzveze in belgrajskih klubov čestitali Jugoslaviji k 25. letnici obstoja. Po tej lepi svečanosti je pričela zanimiva tekma med

Jugoslavija : F. C. Hannover 4:3 (polčas 0:0)

Igra med gosti in slavljencom je bila od začetka do kraja na visokem športnem nivoju. Jugoslavija je pričela energično in je bila tekom prvih 10 minut v premoči. Ko so gledalci mislili, da bodo domači z lahko odpravili goste, so ti polagoma pričeli razvijati svojo polvisoko precizno igro brez nepotrebnega zadrževanja žoge, ter brez dribljanja z naglimi potezami osvajati teren, so se

Dirka »Okrog Srbije« je končana. Naši tekmovalci so vzdržali veliko borbo z izvrstnimi romunskimi biciklisti na progi dolgi 1100 km, ki je gotovo ena izmed najnapornejših, ne samo v Jugoslaviji, temveč verjetno v celi Evropi, ker se proga vije skozi neštete smrtonosne strme soteske, a zraven tega je večinoma v zelo slabem stanju. Tekmovalci so z nadčloveško močjo premagali vse terenske in vremenske ovire, vozili so po dežju, blatu in čisto po cesti, ki je bila vse drugo samo cesta ne, in srečno dospeli na cilj v Belgrad. Kako naporna je bila proga, se vidi zlasti iz dejstva, da je od 48 tekmovalcev, ki so startali v Belgradu, dospelo nazaj srečno na cilj le 29 tekmovalcev. Povprečna brzina, dosežena v naporni dirki, znaša ca. 32 km na uro. Največja brzina, ki so jo vozači dosegli na vožnji nizdol po strmih klancih, je bila čisto 80—90 km na uro, medtem ko so na ravni progi vozili 40 do 45 km. Najtežji del proge je bila etapa Skoplje—Niš, in sicer del proge pri Vladimirem Hanu zaradi velike strmine in zelo slabe ceste. Kljub velikim konkurenčnim izvrstnim romunskim biciklistom, zlasti Tudosija in Kristea, so naši v končnem plasmanu zasedli prva tri mesta: Prosenik, Grgac, Lavrih. Prvo in tretje mesto sta zasedla Slovenca Prosenik in Lavrih, ki sta tekmovala za barve zagrebškega in belgrajskega kluba, katerega člana sta. Ona dva sta dokazala, da smo Slovenci v biciklizmu na vodilnem mestu, in po izjavi strokovnjakov spadajo Prosenik, Grgac in Lavrih v evropsko klaso biciklistov.

Danes jutraj ob 6.45 so tekmovalci startali na zadnji etapi Kragujevac—Belgrad, dolgi 123 kilometrov. Po naporni vožnji Kragujevac—Topola so končno prispeli na izvrstno asfaltirano cesto. Pričakovani so, da bo izvrstni romunski biciklist Tudosi, ki velja za odličnega vozača na lepih cestah, skušal zmanjšati razliko in izvoziti zmago vsaj v zadnji etapi. Zato so naši napravili majhen taktični načrt, da bi preprečili nakane Romuna. Prosenik, ki je vodil s 80 minutno razliko pred Romunom v končnem plasmanu, je sklenil, da zadnji del proge ne bo forsiral, ter prepustil to nalogo Pokupcu, ki je takoj za Topolo pobegnil ostalim za približno 1 km. Ker ga naši, zlasti Prosenik, Grgac in Lavrih niso zasledovali, ga ni sledil tudi Romun, tako da je Pokupce neoviran prispel za celih 5 minut pred ostalimi na stadion Jugoslavije, 10 minut pred 11 uro burno

pozdravljen od 4000 glave množice, ter s tem kot zmagovalec dobil lepo nagrado ministra za telesno vzgojo g. Cejoviča. Ko je vozil zadnji predpisani krog na igrišču (predpisani so bili trije krogi), je privozil burno pozdravljen Prosenik, a kmalu za njim Tudosi in Lavrih, a tem je sledila grupa ostalih. Ker so Pokupac, Prosenik in Tudosi privozili s precejšnjim presledkom, ni bilo prave borbe med njimi za prva tri mesta. Lepa borba se je razvila šele za ostala mesta. Plasman prvih petih v zadnji etapi Kragujevac—Belgrad je naslednji: 1. Pokupac (Zagreb), 2. Prosenik (Zagreb), 3. Tudosi (Romunija), 4. Lavrih (Belgrad), 5. Grgac (Zagreb).

Končni placement prvih desetih tekmovalcev na celotni progi, dolgi 1100 km, ki se je odigrala v 6 etapah (Belgrad—Užička Požega, Užička Požega—Raška, Raška—Skoplje, Skoplje—Niš, Niš—Kragujevac in Kragujevac—Belgrad), je naslednji:

1. Prosenik Avgust 34:21.22 Zagreb;
2. Grgac Stjepan 34:41.28, Zagreb;
3. Lavrih Karel 34:52.28, Belgrad;
4. Tudosi Konstantin 35:02.40, Romunija;
5. Pokupac Ivan 35:04.07, Zagreb;
6. Kristea Dinu 35:16.26, Romunija;
7. Veljković Rade 35:23.31, Belgrad;
8. Erdelji Danilo 35:26.16, Borovo;
9. Pternel Ivan 35:28.26, Ljubljana;
10. Penčev Nikola 36:36.15, Zagreb.

Zmagovalec Prosenik je dobil kot zmagovalec dirke krasen pokal, darilo Nj. Vel. kralja Petra II., a kot zmagovalec posameznih etap 4 zlate ure, več dragocenih tabaker, kristalno vazo in nekaj metrov blaga za obleko. Poleg njega so tudi ostali tekmovalci, zmagovalci posameznih etap in polu-etap, dobili lepa darila.

Dirka »Okrog Srbije« je bila zelo dobro organizirana in je v celoti izpolnila postavljeno nalogo. Naloga dirke je bila propaganda za biciklizem. To svojo nalogo je v celoti izpolnila, ker je vladalo na vsej progi veliko zanimanje ljudstva za dirko. Ob vsej progi so stali kmetje, zlasti pa šolski otroci s svojimi učitelji, ki so občudovali nadčloveške napore naših tekmovalcev. V večjih krajih kot Užice, Užička Požega, Kraljevo, Raška, Mitrovica, Skoplje, Vranje, Niš, Kragujevac je več tisočglava množica navdušeno pozdravljala tekmovalce, posebno se je v tem oziru izkazal Kragujevac, kjer je bilo ob progi čez 20.000 gledalcev.

Po končani dirki, navdušenih ovacijah občinstva, čestitanju ministra za telesno vzgojo g. Cejoviča zmagovalcu in ostalim, je zmagovalec Prosenik izjavil Vašemu dopisniku sledeče: Zadovoljen sem, ker sem si priboril prvo mesto na tako težki progi v ostri konkurenci z našimi, zlasti pa z izvrstnim romunskim vozačem Tudosijem. Prav tako sem zadovoljen, da je Pokupac izvozil zmago na zadnji etapi. Naš načrt, da preprečimo Tudosiju, da pobegne, je uspel. On si verjetno ni mislil, da bom jaz pustil Pokupca, da mi ugrabi zadnjo etapo, zato se je držal mene. Zmagovalec zadnje etape Kragujevac—Belgrad je izjavil: Vesel sem, ker so mi naši omogočili, da si priborim zmago na zadnji etapi, da me niso ovirali pri moji veliki želji, da pridem prvi v Belgrad. Prosenik, Grgac in Lavrih so mi privoščili zmago v zadnji etapi, zato me niso ovirali. Romuni pa so bili preslabi, da bi mi to moje namero preprečili.

Prav dobro se je držal ves čas doslej skoraj še nepoznan Ivan Pternelj iz Deline v Poljanski dolini nad Skofjo Loko. Pternelj je bil v celotni kvalifikaciji pri četrti etapi še šesti. Nedvomno je, da se bo iz Pternelja razvil še dirkač sijajnih sposobnosti. Dirka križem Srbije je bil prvi njegov večji nastop.

Dunajska »Vienna« v Zagrebu

V nedeljo: Vienna (Dunaj) — SK Željezničar 3:0

V ponedeljek: Vienna (Dunaj) — Gradjanski 3:3

Bologna prvak Italije

Včerašnje zadnje kolo tekem za italijansko nogometno prvenstvo je dalo naslednje rezultate: Triestina : Juventus 1:1, Lucchese : Liguria 3:1, Modena : Milano 2:2, Roma : Novara 3:0, Napoli : Lazio 0:0, Ambrosiana : Bologna 2:0, Livorno : Genova 1:0, Torino : Bari 2:1.

Italijanski nogometni prvak je Bologna z 42 točkami. Sledijo: Torino 38 točk, Ambrosiana 37 točk, Genova 35 točk, Roma, Liguria in Napoli po 31 točk, Juventus 29 točk itd. Triestina ima 24 točk in ostane še v prvi diviziji.

Poljska — Belgija 3:3 (2:1)

Poljaki so za svojo današnjo meddržavno nogometno tekmo, ki je bila odigrana v Lodzu, svoje moštvo temeljito spremenili. Spremembe pa se niso posebno obnesle. Poljaki so v prvem polčasu igrali zelo odločno in koristno ter bi bili zasluženo vodili že z mnogo višjim rezultatom. V drugem polčasu pa so bili Belgijci mnogo nevarnejši in je le zanesljivi poljski ožji obrambi pripisati, da Belgijci niso zabili zmagoslavne gola.

Madžarski nogomet

Nogometne tekme v madžarski prvi ligi so končale z naslednjimi rezultati: Bocsaky : Somogy 3:1, Phoebus : Elektromos 2:1, Ferenzvaros : Szikretaxi 6:1, Kispest 2 Nemzeti 6:1, Hungaria : Szeged 6:1, Ujpest : Budafo 9:0 (1).

Francoski nogomet

Danes sta bili odigrani še zadnji dve tekmi v francoski prvi diviziji: s tem je bilo letošnje tekmovanje za francosko nogometno prvenstvo končano. FC Strasbourg je premagal Olympique iz Marseilleja z 1:0. Seta pa je zmagal nad Racingom (Pariz) s senzacionalnim rezultatom 5:0. S to svojo zmago je Seta postal letošnji francoski nogometni prvak. Na drugem mestu je Olympique (Marseille), na tretjem pa pariški Racing. Antibes in Roubaix gresta nazaj v drugo divizijo. Redstar in Stade Rennais vstopita v prvo divizijo. Hautmont, zadnjeplasirani klub v drugi diviziji mora opustiti profesionalizem.

Torek, 30. maja: Belgrad: 20.30 Simfonični koncert — Zagreb: 20. Prenoš — Bratislava: 19.35 Molieri: »Namišljeni bolnik«. — Praga: 18.30 Salski orkester — Solija: 20. Haydn: Godalni kvartet Varšava: 20.15 Koncert BO — Berlin: 20. Don Juan — opera — Mozart — Bukarešt: 20. Simfonični koncert RO (Jugoslovanska glasba) — Dunaj: 18.45 Problem koloniziranja Afrike — Königsberg: 20.15 Klavirski koncert — Pariz: 18.30 Prenoš koncerta iz Nice — Stuttgart: 21 »Rokohitrec« veseloigra.

Angleški parlament bo moderniziral.

Angleški parlament zbora je v zgodovinski westminstrski palači, katera je že hudo stara in potrebna velikega popravila. Ker pa Angleži tako močno drže na tradicijo in ker bi bili stroški za popolno predelavo tega velikankega poslopja preveliki, bodo poslopje le malo popravili in ga le malo modernizirali. Komisar za javna dela na Angleškem je pred kratkim angleško javnost obvestil, kaj bodo preuredili v tej palači. Najprej je povedal, da zbornice za poslance ne bodo mogli povečati, čeprav je za vse poslance sedaj tamkaj premalo prostora. Pač pa bodo v poslopje napeljali moderno razsvetljavo in tudi poslanske obednice bodo docela prenovili, povečali in kuhinjo modernizirali. Drugih stvari ne bodo spremenili, čeprav bi bilo treba še več storiti. Pač pa bodo poskrbeli, da bodo zadržali, katere so se silno razmnožile v kletih in v prizemlju tega najmočnejšega parlamenta

Podpisani sporočajo v svojem in v imenu vseh ostalih sorodnikov žalostno vest, da je njihov vroče ljubljani oče, brat, tast, stari oče, stric, stari stric in prastric, gospod

JOSIP TSCHELIGI

pivovarnar in posestnik

danes, na binkoštni ponedeljek, ob tri četrt na eno jutraj, v 87. letu starosti, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb drugega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 31. maja ob 16. uri po blagoslovitvi izpred hiše žalosti, Gregorčičeva ulica 29, na Kalvarijo v Pekrah, kjer bo počival v družinski grobnici. — Sv. maša zadušnica se bo brala v stolni in mestni župni cerkvi v četrtek, dne 1. junija ob 7 zjutraj.

Maribor, dne 29. maja 1939.

PAULA FELBER, JOSIPINA LUCKMANN, hčerki. FRANC TSCHELIGI, sin. FRIC FELBER, HUBERT LUCKMANN, zeta. FANI, grofica Alberti, sestra. ANELIZE, ILSE, vnukinji. Inž. VINCENC ANDREASCH, svak.